

○ جمشید رضایی

کار در دستگاه‌های اجرایی است مگر این که خلاف این امر تصریح شده باشد.

● داوطلبان استخدام در شهرداری که در امتحان ورودی پذیرفته می‌شوند می‌بایست یک دوره آزمایشی (حداقل ۶ ماه و حداکثر ۲ سال) طی نمایند و در صورتی که وضعیت خدمت رفتار آن‌ها در طول دوره خدمت آزمایشی رضایت بخش باشد حکم قطعی استخدام آنها پس از تأیید هسته گزینش صادر خواهد شد. سئوالی که بنده به عنوان کارگزین یکی از شهرداری‌ها دارم این است که آیا نظریه مرکز گزینش صرفاً در هنگام صدور حکم استخدام قطعی مستخدم لازم است یا این که در هنگام صدور حکم آزمایشی نیز می‌بایست نظریه گزینش اخذ گردد؟

جواب: همان‌گونه که می‌دانید مطابق ماده واحده قانون تسری قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش به کارکنان سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و موسسات و شرکت‌های دولتی مصوب ۱۳۷۵/۲/۹، گزینش کارکنان شهرداری‌ها مشمول قانون مذکور می‌باشد. اگرچه قانون پیش گفته توجه فرمایید ملاحظه خواهید نمود که اجرای مقررات آن از هنگام صدور حکم آزمایشی برای داوطلبان ورود به خدمت لازم الاجراست. و در این خصوص فرقی میان کارکنان شهرداری با کارکنان سایر دستگاه‌های مشمول قانون گزینش نیست. بنابراین هم در زمان صدور حکم آزمایشی و هم حکم قطعی اخذ نظر و تأییدیه گزینش لازم است.

● شهردار یکی از شهرهای محروم کشور هستم علیرغم

● همان‌گونه که می‌دانید در پاره‌ای از قوانین و مقررات برای احراز برخی از پست‌ها و سمت‌ها از عبارت «سابقه اجرایی» سخن به میان آمده است. اما در هیچ از مقررات مذکور این عبارت تعریف نشده است و معلوم نیست سابقه کار در شرکت‌های بزرگی که خصوصی می‌باشند می‌تواند به عنوان سابقه اجرایی قلمداد شود یا خیر؟ به عنوان مثال معلوم نشده که شخصی که دارای سالیان زیادی تجربه در پست مدیر عاملی یک شرکت می‌باشد و بیمه او نیز پرداخت شده است آیا جزو سابقه اجرایی وی قابل محاسبه هست یا خیر؟ لطفاً نظریه حقوقی ارائه فرمایید.

جواب: برای پاسخ به سئوال این کارمند محترم شهرداری می‌بایست ابتدا بدانیم که تعریف دستگاه اجرایی در قوانین و مقررات چیست و قانونگذار چه تعریفی از آن بدست داده است. زیرا استخراج نظر قانونگذار از بکارگیری عبارت «سابقه اجرایی» و این که کار در چه دستگاه‌ها و موسساتی می‌تواند به عنوان سابقه اجرایی تلقی شود، موقوف به دانستن مفهوم و معنی «دستگاه اجرایی» است. در بند ۱۱ ماده یک قانون برنامه و بودجه کشور، دستگاه اجرایی بدین صورت تعریف شده است: «منظور وزارتخانه، نیروها و سازمان‌های تابع ارتش، استانداری یا فرمانداری کل، شهرداری و موسسه وابسته به شهرداری، موسسه دولتی، موسسه وابسته به دولت، شرکت دولتی، موسسه عمومی عام النفعه و موسسه اعتباری تخصصی است که عهده دار قسمتی از برنامه سالانه بشود». پس از شناخت تعریف دستگاه اجرایی باید عرض نمایم در هر یک از مقررات جاریه کشور که از عبارت «سابقه اجرایی» استفاده شده منظور سابقه

بخشنامه می‌گردد، تنظیم گردد. در دستورالعمل یاد شده سقف خاصی برای کمک و مساعدت مالی به اشخاص حقیقی و حقوقی (خصوصی و عمومی) قرار داده شده است. در بودجه سالانه شهرداری مطابق دستورالعمل موصوف اعتبار خاصی برای کمک در نظر گرفته می‌شود. بنابراین پرداخت هرگونه کمک مالی مستلزم وجود اعتبار در ردیف ذیربط می‌باشد و در صورت تمام شدن اعتبار کمک، هرگونه پرداختی از سایر ردیف‌ها غیر قانونی است. چنانچه شورا نیز با پیشنهاد شهرداری اعتبار موضوع مواد ۱۶ و ۱۷ را افزایش بدهد قطعاً فرمانداری‌ها می‌بایست به جهت عدم رعایت دستورالعمل بودجه به آن اعتراض نمایند.

● ضمن تشکر از مشاور محترم ماهنامه توقیرا به عرض می‌رسانم که شهرداری کوچک ما از داشتن کارشناس حقوقی بی‌نصیب بوده و علت آن نیز این است که در چارت سازمانی ما پستی تحت عنوان کارشناس حقوقی نداریم. از طرفی در مسائل حقوقی و قضایی نیز دچار مشکلات حادی شده‌ایم و آن‌طور که باید و شاید از حقوق شهرداری در دادگاه‌ها دفاع نمی‌گردد و متأسفانه به همین علت در بسیاری از دعاوی محکوم واقع می‌شویم. موجب مزید امتنان است اگر در این خصوص جهت رفع مشکل ارائه طریق فرمائید.

جواب: اگر پستی تحت عنوان کارشناس حقوقی در سازمان تفصیلی شهرداری وجود ندارد به این علت است که حجم کار متناسب با پست یاد شده به گونه‌ای نیست که نیازمند ایجاد یک پست مجزا باشد و از آنجا که موافقت با ایجاد پست‌های کارمندی موجود در سازمان تفصیلی شهرداری‌ها در صلاحیت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی فعلی) می‌باشد لازم است که وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) توجیهات لازم جهت ایجاد یا افزایش برخی از پست‌های سازمان تفصیلی شهرداری‌ها را به سازمان مذکور ارائه و پس از اخذ موافقت آنها به اصلاح سازمان تفصیلی شهرداری‌ها اقدام نماید. یکی از پست‌های مورد نیاز در شهرداری‌ها همانا پست کارشناس حقوقی است و تا آنجایی که بنده اطلاع دارم تلاش خوبی برای ایجاد پست مذکور از سوی دفتر تشکیلات و نیروی انسانی سازمان شهرداری‌ها صورت گرفته و حتی در برخی

مشکلات فراوان مالی که شهرداری با آن مواجه است و در برخی مواقع از پرداخت حقوق کارمندان و کارگران نیز عاجزیم، اخیراً شورای اسلامی شهر نیز مصوبه ای با این مضمون تصویب نموده که به اشخاص مشروحه زیر به جهت نداشتن استطاعت مالی ماهانه مبلغی از محل ماده ۱۷ بودجه شهرداری کمک گردد. خواهشمند است اعلام فرمائید اولاً آیا شورای اسلامی شهر حق تصویب چنین مصوبه ای دارد یا خیر؟ و در صورتی که دارای چنین حق و صلاحیتی باشد آیا چنانچه موضوع ماده ۱۷ کفاف پرداخت مقرری مورد نظر را ننماید می‌توان از سایر ردیف‌ها پرداخت نمود؟ در صورتی که بتوان از سایر ردیف‌ها پرداخت شود آیا نیاز به اصلاحیه بودجه می‌باشد یا این‌که بدون اصلاحیه و با مصوبه شورا قابل پرداخت است؟

جواب: قبل از ارائه پاسخ به این شهردار محترم باید عرض نمایم که موضوع اهدا و کمک و مساعدت مالی به نیازمندان از جمله موضوعاتی است که کراراً از سوی شهرداری‌ها و شوراهای مورد سؤال قرار گرفته و می‌گیرد و بنده نیز در کراراً به این سؤال در ماهنامه پاسخ داده‌ام اما مشکل از آنجاست که برخی از دست‌اندرکاران امر به ساز و کار و مکانیسم اهدا و قبول اعانات توجه کافی نمی‌نمایند و همین امر موجبات بروز پاره‌ای مشکلات را فراهم می‌آورد به هر حال مطابق بند ۱۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری «اهدای قبول اعانات به نام شهر و با تصویب شورای اسلامی شهر» از وظایف شهرداری احصا شده است. بر همین مبنا پیشنهاد ارائه کمک مالی نیز می‌بایست از سوی شهرداری و با توجه به اعتبار موجود تنظیم و به شورا ارائه گردد. با این مقدمه باید به این شهردار محترم عرض نمایم که اولاً چون موضوع کمک و مساعدت مالی ناظر به کمک‌های موردی است نه مستمر لذا چه با پیشنهاد شهرداری و چه بدون پیشنهاد آن نمی‌توان از محل ماده ۱۷ اقدام به پرداخت کمک مالی مستمر به برخی اشخاص نمود. ثانیاً شورای اسلامی شهر فاقد صلاحیت لازم برای تصویب مصوبه مبنی بر کمک و مساعدت مالی به اشخاص آن هم بدون پیشنهاد شهرداری است. اگر هم قرار است کمکی داده شود می‌بایست الزاماً با پیشنهاد شهرداری صورت گیرد. ثانیاً همان‌گونه که می‌دانید بودجه شهرداری می‌بایست با رعایت دستورالعمل بودجه که توسط وزارت کشور تهیه و سالانه

از شهرداری‌های کوچک نیز ایجاد گردیده است. به همین جهت به این شهردار محترم توصیه می‌نمایم که جهت رفع مشکل با دفتر یاد شده مکاتبه نماید. اما تا آن زمان و در صورت عدم موافقت با ایجاد پست حقوقی، شهرداری می‌تواند در قالب انعقاد قرارداد خاص از خدمات وکلای دادگستری یا افراد متخصص با تصویب شورای اسلامی شهر استفاده نماید.

حتی این موضوع در تبصره ۵ ماده ۱۱ آیین‌نامه استخدامی کارکنان شهرداری‌های کشور مصوب سال ۱۳۸۱ نیز تصریح شده است. اما همان‌طور که می‌دانید با ایراد کمیسیون تطبیق مصوبات دولت با قوانین مجلس شورای اسلامی، اجرای آیین‌نامه مذکور در حاله‌ای از ابهام فرورفته هر چند که در وضعیت فعلی تمام شهرداری‌ها بر مبنای همین آیین‌نامه اقدام می‌نمایند.

***

شماره: ۹۱۵/۸۴/ه
تاریخ: ۱۳۸۶/۱۰/۲
شماره دادنامه: ۱۱۳۱
کلاس پرونده: ۹۱۵/۸۴

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.
شاکی: آقای حمیدرضا امام جمعه

موضوع شکایت و خواسته: اعلام تعارض آراء صادره از شعب ۷ و ۱۲ دیوان عدالت اداری.

مقدمه: الف - شعبه دوازدهم دیوان در رسیدگی به پرونده کلاس ۱۹۰۸/۸۱ موضوع شکایت غلامرضاپناهی به طرفیت، اداره کل امور اداری شهرداری تهران به خواسته، صدور حکم کارمند رسمی یا اعاده حکم کارگر رسمی سابق بشرح دادنامه شماره ۳۰ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۴ چنین رای صادر نموده است، نظر به این که حسب اعلام اداره حقوقی شهرداری مبنی بر توانایی خوانده در استخدام افراد دارای مدرک زیر دیپلم و اقرار ضمنی شهرداری مبنی بر استحقاق شاکی و اعلام اشتباه اداره خوانده دعوی مطروحه وارد تشخیص و مستنداً به تبصره دو ماده ۶ آیین‌نامه استخدامی شهرداری‌ها حکم به الزام شهرداری به استخدام رسمی کارمندی (بارعایت شرایط قانونی) شاکی صادر و اعلام می‌گردد. ب - ۱- شعبه هفتم دیوان در رسیدگی به پرونده کلاس ۶۶۸/۸۳ موضوع

شکایت حمیدرضا امام جمعه به طرفیت شهرداری تهران بخواسته، استخدام کارمند رسمی (تبدیل عنوان از کارگری به کارمندی) به شرح دادنامه شماره ۵۷۰ مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۱ چنین رای صادر نموده است، با توجه به دفاعیات اداره عنه مبنی بر این که عامل اصلی عدم تغییر وضعیت استخدامی شاکی پایین بودن مدرک تحصیلی وی بوده که مانع شرکت ایشان در آزمون فوق شده و فی‌الواقع مشارالیه دارای شرایط لازم برای تغییر وضعیت نبوده است و نظر به این که شاکی دلیل و مدرکی که حاکی از تخطی و تخلف اداره مشتکی عنه از مقررات موضوعه باشد اقامه ننموده ... شکایت مطروحه را به کیفیت فوق فاقد موقعیت قانونی و غیر ثابت تشخیص و حکم به رد آن صادر می‌نماید. ب - ۲ - شعبه ۴ تجدید نظر دیوان در رسیدگی به پرونده کلاس ۶۶۰/۸۴ موضوع تقاضای تجدیدنظر حمیدرضا امام جمعه نسبت به دادنامه شماره ۵۷۰ مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۱ شعبه ۷ بدوی دیوان به شرح دادنامه شماره ۱۳۹۶ مورخ ۱۳۸۴/۶/۲۶ ضمن رد تجدیدنظر خواهی دادنامه تجدید نظر خواسته را تایید نموده است. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور روسا و مستشاران و دادرسان علی‌البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رای می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

اولاً: با توجه به محتویات پرونده‌های فوق‌الذکر وجود تعارض در مدلول دادنامه‌های صادره در پرونده‌های مذکور محرز است. ثانیاً: طبق بند (چ) ماده ۱۱ آیین‌نامه استخدامی کارکنان شهرداری‌های کشور مصوب ۱۳۸۱ یکی از شرایط ورود به خدمت در شهرداری داشتن مدرک تحصیلی دیپلم کامل متوسطه قلمداد شده است و حسب ماده ۱۲ آن آیین‌نامه نیز استخدام برای تصدی پست‌های سازمانی از طریق امتحان یا مسابقه بعمل می‌آید. نظر به مراتب فوق‌الذکر و این که مفاد تبصره ۳ ماده ۱۱ آیین‌نامه مزبور در باب جواز استخدام داوطلبان ورود به خدمت در شهرداری با گواهینامه پایان دوره راهنمایی تحصیلی علاوه بر این که ناظر و محدود به برخی از پست‌های ثابت سازمانی و منوط به تصویب شورای اداری و استخدامی شهرداری می‌باشد، اساساً مفاد تبصره مزبور مفید الزام شهرداری به استخدام داوطلبان ورود به خدمت در شهرداری با مدرک تحصیلی دوره راهنمایی نیست. بنابراین دادنامه شماره ۵۷۰ مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۱ شعبه هفتم بدوی که

مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳ هیأت وزیران تاریخ اجرا معین نشده و طبق بند یک تصویب‌نامه مزبور، پرداخت آن موکول به ضوابطی شده است که به تصویب شورای امور اداری و استخدامی کشور خواهد رسید. در مصوبه شورای امور اداری و استخدامی کشور پرداخت این فوق‌العاده موکول به ارزیابی عوامل مختلف و تعیین امتیاز برای آن و کسب حداقل امتیازات مذکور توسط مستخدمین شده است. بنابراین مادامی که مستخدم از عوامل مذکور در مصوبه شورای امور اداری و استخدامی کشور، حد انصاب امتیازات لازم را کسب ننماید، مستحق دریافت فوق‌العاده ویژه نخواهد بود و این استنباط که همه مستخدمین باید فوق‌العاده ویژه را از تاریخ ۱۳۸۱/۵/۲۳ دریافت نمایند استنباط غلطی است. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور رؤسا و مستشاران و دادرسان علی‌البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

قانون گذار به شرح ماده ۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰ به‌منظور جذب و نگهداری نیروهای متخصص کارشناسی و مدیریت دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون مزبور پرداخت فوق‌العاده ویژه‌ای را به آنان تجویز کرده است و هیأت وزیران به شرح تصویب‌نامه شماره ۵۷۰۳/ت/۴۱۶۹ هـ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳ پرداخت فوق‌العاده مزبور را منوط به احراز شرایط و امتیازات لازم برای ارتقاء به سطوح کارشناس ارشد، کارشناس خبره و کارشناس عالی کرده است. نظر به اینکه حسب مقررات فوق‌الذکر تاریخ استحقاق مستخدمین واجد شرایط به دریافت فوق‌العاده مزبور تاریخ تحقق و اجتماع شرایط قانونی مذکور است و تأخیر هیأت ممیزه مربوط در احراز شرایط مذکور نافی حق مکتسب افراد از تاریخ استحقاق قانونی آنان نیست، بنابراین بند ۲ بخشنامه شماره ۱۸۰۰/۵۳۶۷۶ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور که برخورداری از فوق‌العاده ویژه را از تاریخ تصویب هیأت ممیزه تعیین و اعلام کرده است خارج از حدود اختیارات قانونی معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در وضع مقررات دولتی تشخیص داده می‌شود و به استناد ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌شود.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مقدسی فرد

مبین این معنی می‌باشد صحیح و موافق قانون است. این رأی به استناد بند ۲ ماده ۱۹ و ماده ۴۳ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری ذیربط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مقدسی فرد

ابطال بند ۲ بخشنامه شماره ۱۸۰۰/۵۳۶۷۶ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
شماره ۴۲۴/۸۳/هـ ۱۳۸۶/۳/۲
تاریخ: ۱۳۸۶/۱/۲۶
شماره دادنامه: ۲۱
کلاس پرونده: ۴۲۴/۸۳

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.
شاکای: آقایان ۱- التفات وظیفه ۲- سیاوش سکاکی ۳- میرنجیب پور حمزه ۴- اسدالله حبیبی ۵- روهم حیدر نژاد ۶- فاضل احمد نژاد ۷- بهروز محرمی ۸- فرزاد مجیدی ۹- جعفر وطن دوست ۱۰- صفراوان.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۲ بخشنامه شماره ۱۸۰۰/۵۳۶۷۶ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

مقدمه: شاکای به شرح دادخواست تقدیمی اعلام داشته است، به موجب مصوبه شماره ۵۷۰۳/ت/۴۱۶۹ هـ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳ هیأت وزیران، کارشناسانی که نمره تعیینی را احراز نمایند از تاریخ ۱۳۸۱/۵/۲۳ فوق‌العاده مربوط به آنان قابل پرداخت می‌باشد. لیکن احکام کارشناسان اداره کل پست استان اردبیل به علت عدم اعلام نظر به موقع هیأت ممیزه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در تاریخ ۱۳۸۳/۴/۹ صادر و ابلاغ شده است. باتوجه به اصل تساوی عموم در برابر قانون (موضوع اصول ۲۰ و ۱۹ و ۳ قانون اساسی) و اجرای عادلانه قوانین و مستنداً به کلیه قوانین و مقررات مربوطه تقاضای رسیدگی قانونی، ابطال بند ۲ بخشنامه شماره ۱۸۰۰/۵۳۶۷۶ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و آن قسمت از آن که فاقد زمان دقیق برای اتخاذ تصمیم می‌باشد. سرپرست دفتر حقوقی و امور مجلس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره ۱۶۰۲/۱۱۲۴۴۵ مورخ ۱۳۸۳/۷/۷ اعلام داشته‌اند، در تصویب‌نامه شماره ۵۷۰۳/ت/۴۱۶۹ هـ